Év díszhala 2014 - 3. fejezet

Mielőtt hazaviszünk otthonunkba bármilyen élőlényt, legyen szó akár díszhalról, akár hüllőről, akár egy kedves papagájról vagy tengerimalacról, sőt, akár csak egy kaktuszról, előtte mindenképpen alaposan tájékozódnunk kell az illető faj tartásának és gondozásának optimális körülményeiről, metódusáról. Ahhoz ugyanis, hogy egy állat (vagy akár egy növény) hosszú és boldog, egészséges életet élhessen, nem elég létfontosságú igényeit alapszinten kielégíteni, kicsivel többet is kell nyújtani.

Glossolepis incisus - Lazacvörös kalászhal

Lazacvörös kalászhal- Glossolepis incisus

Tartás, gondozás

Mielőtt hazaviszünk otthonunkba bármilyen élőlényt, legyen szó akár díszhalról, akár hüllőről, akár egy kedves papagájról vagy tengerimalacról, sőt, akár csak egy kaktuszról, előtte mindenképpen alaposan tájékozódnunk kell az illető faj tartásának és gondozásának optimális körülményeiről, metódusáról. Ahhoz ugyanis, hogy egy állat (vagy akár egy növény) hosszú és boldog, egészséges életet élhessen, nem elég létfontosságú igényeit alapszinten kielégíteni, kicsivel többet is kell nyújtani.

Ugyan vannak már domesztikáltabb állatfajok is, de a többségüknél, sőt, a kört csak díszhalakra szűkítve bizonyosan elmondható, hogy az eredeti, természetes közeg minél élethűbb biztosítása jelenti a halak hosszú távú eredményes tartását. Az alábbi cikkben ezen tényezőkről lesz szó, melyek hozzásegítenek minket a lazacvörös szivárványhal sok örömet rejtő gondozásához.

E természetes közeg leutánozásához először is tudnunk kell, hol is él az adott faj. Ennek ismertetésére szolgáltatott előző cikkünk, ha esetleg rég lett volna, érdemes most gyorsan átfutni, merrefelé is kellene keresnünk ezen édesvízi csodák lelőhelyét.

Ha ez megvolt, elkezdhetjük végiggondolni, milyen vízre is lesz szüksége halainknak. Elsőként említsük meg a hőmérsékletet. A tó vizének felszíne 29-32 °C között alakul. A halak közepes magasságban élnek, tehát nem is húzódnak le a hűvösebb mélységekbe, de nem is a tűző napon tartózkodnak a nap 24 órájában. A hüllők esetében is sokan tudják, legfőképp, akik otthon terrarisztikával is foglalkoznak, hogy poikilotherm élőlényekről kell gondoskodniuk, azaz testhőmérsékletük a külső környezet hatásainak megfelelően változik. Nos, a halak esetében is ez a helyzet, testhőmérsékletük jellemzően 1 °C-nál nagyobb eltérést nem mutat környezetükétől.

Általánosságban az mondható el, hogy a lazacvörös szivárványhalak a melegebb vizet kedvelik, úgy 25 és 28 °C között. 22-23 °C alatt ne tartsuk őket, de lehetőleg hosszú távon a 30 °C-t se haladja meg a medence vízhőmérséklete. Kisebb hőmérséklet – ingadozások egyébként még jótékony hatásúak is lehetnek. Bár nem feltétlenül megfelelő a társítás, előfordul, hogy melegkedvelő, hőtűrő képessége miatt diszkoszhalakkal tartják együtt (bár ez aránylag ritka, e célból inkább a *Melanotaenia boesemani* faj kedveltebb).

A Sentani-tó vizének kémhatása lokálisan enyhén savas irányba is tolódhat, olyan 6,5-ig, de nagy egészében nézve fajunk számára a semleges pH-értékkel rendelkező víz az optimális. Természetesen ez a 0,5 pH – különbség sem árt neki, mivel élőhelyén is könnyen előfordulhat 6,5-ös víz, így akváriumban sem probléma, lúgos irányban lehetőleg a 8-as pH-t ne haladja meg az érték.

Keményvizes hal, huzamosan lágy vízben nem tartható! Számára a 10 és 20 (25) közötti nk érték optimális. Az ország nagy részén a vezetékes ivóvíz e német keménységet adja, csak néhol folyik lágy víz a csapból, de ők is könnyedén megoldhatják e pompás faj gondozását, ugyanis kalcium és magnézium szulfátokkal felkeményíthető a víz meglehetősen biztonságos módon. Tévhit, hogy a nátrium-klorid, azaz a konyhasó felkeményíti a vizet, ez a vezetőképességre gyakorol leginkább hatást. Egyébként mivel a kemény vizet kedveli a faj, nagyon gyakran előfordul afrikai (nagytavi) sügéres társításokban, közöttük is leggyakrabban lazacsügérek mellett lehet látni.

Szó esett a sóról. A keménységnél indokként hoztam fel ellene, hogy nem játszik abban szerepet, így csak a németkeménység emelése céljából indokolatlan használata. Ellenben sok más pozitív tulajdonsággal rendelkezik, ami miatt a *Glossolepis incisus* fajnál különösképp javasolt használata. Egyik alapvető ilyen érv, hogy a természetes élőhelyén is kicsit magasabb a sótartalom, különösképp azon régiókban, ahol folyótorkolatok vannak, a szivárványhalak kedvelik ezeket a helyeket. E szakaszokon a víz kezd gyengén félsóssá, brackká válni. Ez már egy alapvető tényező, hogyha szép és egészséges halakat szeretnénk kapni. Természetesen a vezetőképességet említve, az élőhelyén is magasabb az adott sótartalomtól. És ha már az egészségről is szó esett, a konyhasó ebben is szerepet játszik. Sokan díszakváriumokban, szobai társas medencékben is alkalmazzák, hogy kis mennyiségben sóznak, ugyanis ez segít a kórokozók elleni küzdelemben, fertőzések megelőzésében. Egyes, alapvetően édesvízi fajoknál különösen jótékony a sózás, ilyenek például az elevenszülő fogaspontyok, géb- és gömbhalfajok, szivárványhalak(!). Vannak azonban olyan fajok is, melyek mellett a sózás nem túl célszerű, a pikkelyzettel nem rendelkező, testfelületüket jobbára sérülékenyebb bőr borította fajok esetében különösen igaz ez, ilyen például a fekete szellemkéshal (*Apteronotus albifrons).* A szivárványhalak esetében egyébként a szaporodáskor is szükséges egy kis plusz sózás, legalábbis a fajok többségénél, sokszor (így fajunknál is), a tenyésztéshez gyengébb brackvíz szükségeltetik.

Lazacvörös kalászhal- Glossolepis incisus

A szivárványhalak vize mindig legyen kristálytiszta és jól szűrt. Alkalmazzunk külső szűrőt, ami nagy hatásfokkal dolgozik. Nemcsak a mechanikai szűrésre kell ügyelni, ugyanis nem elég a lebegő üledékszemcséket eltávolítani, hanem a biológiai szűrésre is. Ezt úgy tudjuk biztosítani, ha például porózus köveket, biológiai szűrőanyagokat is elhelyezünk a szűrő tartályában. Ezek ugyanis lebontják a vízben szemmel láthatatlan bomlástermékeket, veszélyes anyagokat, melyeket többek között a halak választanak ki, így a súlyos mérgezéseket kiváltó ammóniát például elsőként nitritté, majd nitráttá alakítják az aerob nitrifikáló baktériumok (aerob létük miatt szükséges a szűrőben a folyamatosan áramló víz például).

2-3 hetente érdemes 20-30%-ot lecserélni a vízből, felfrissítendő azt. Nem elég csak a párolgást pótolni, ugyanis ott gyakorlatilag desztillált víz, szinte tiszta H_2O távozik, viszont ha nem desztvízzel pótoljuk a párolgást, hanem pl. kemény csapvízzel, akkor a keménység bizony folyamatosan emelkedik, és a károsanyag-tartalom sem fog csökkeni.

A szűrővel érdemes áramló vizet biztosítani, ugyanis e mozgékony halak előszeretettel lubickolnak az áramlatokban. Esőztető megoldás is hatékony lehet, szintén látványos, kicsivel ingerdúsabb környezetet ad állatainknak. Az sem rossz megoldás, ha valaki egy erős külső filter vagy biológiai szűrőakvárium mellett egy belső motoros szűrőt is használ, ugyanis ez közvetlenül mozgatja és szűri át a vizet, továbbá dúsítja annak oxigéntartalmát.
A szivárványhalakról tudni érdemes, hogy meglehetősen oxigénigényes állatok, tehát nem biztos, hogy egy esőztető vagy belső szűri át tudja szellőztetni kellőképpen az akváriumot, ezért javaslatom szerint, ha komolyabban szeretnénk foglalkozni a kalászhalak csoportjával, mindenképpen szerezzünk be egy légpumpát, melyre porlasztókövet kötve jelentősen növelhetjük a víz oldott oxigénkoncentrációját.

Esett eddig szó a víz minőségéről, különböző értékeiről és megfelelő beállításáról, de arról még nem, mekkora akváriumban is szükségeltetik ezt véghezvinni.

A lazacvörös szivárványhal kifejletten akár a 15 cm-t is elérheti, a hímek nagyobbak, a nőstények 1-2 cm-rel ennél kisebbek maradhatnak. Szobai akváriumban előfordul, hogy 10 cm-nél nem nőnek nagyobbra, de érdemes a megfelelő méretű medencét biztosítani, hogy kifejlődhessenek. Annál is inkább, mivel igen aktívan úszó, mozgékony fajról van szó, mely napja nagy részét aktív lubickolással tölti. Éppen ezért, érthető oknál fogva szükségeltetik egy hosszú, meglehetősen tágas kiúszótérrel rendelkező akváriumot beállítani neki. Mindezen felül el kell mondani, hogy rajhalról van szó, tehát ha igazán valós pompájukban szeretnénk őket látni, legalább 7-8 egyedet kell tartanunk.

Mindezek ismeretében én azt javaslom, hogy lazacvörös szivárványhalak csapatát 200 liter alatt ne tartsuk, sőt megkockáztatom, egy igazán szép kalászhalas akvárium könnyen lehet 300 literes is. Ekkora helyen bőven lesz lehetősége több fajnak is hosszú kiúszótéren élni. Ha valaki ragaszkodna a fajhoz, mégsem tud 200 litert biztosítani, az gondolja végig, tényleg azt szeretné-e, ha állatai nem éreznék maximálisan jól magukat.

Medencéje berendezése során igyekezzünk minél eredetibb, otthonosabb körülményeket biztosítani, ami első szempontból a faj igényeinek felel meg,

másodszempontból viszont dekoratív, mutatós is. Célszerű aljzatnak apró szemű sóderkavicsot, kvarchomokot betölteni, melyen néhány követ és ágat helyezhetünk el dekorációs céllal, de hagyjunk sok szabad úszóterületet. A faj nem bántja a növényeket, így nyugodtan dekorálhatunk, klasszikus berendezésnek számít egy szivárványhalas medencében, ha az akvárium oldal- és hátlapja mentén nagyra növő valiznéria-sort ültetünk, míg a belsőbb felületeket szabadon hagyjuk, esetleg kisnövésű Cryptocoryne-fajokkal dekorálunk a kövek között. A medence sarkaiban, oldalai mentén vízi hortenziát, vízibambusz, vízihagymát, vízicsillag fajokat lehet elképzelni, azonban egy teljesen természethű akváriumban nem kell túl sok vízi vegetációt felhasználni a Sentani-tó sajátságainak figyelembevételével.

Lazacvörös kalászhal- Glossolepis incisus

Etetés. Kardinális kérdés egy hal életében és eredményes tartásában. Idehaza és külföldön is sok kutatásban foglalkoznak, jellemzően a haltápgyártó cégeknél, hogy melyik táp milyen összetevőkkel a legoptimálisabb egy halcsaládnak. A mai minőségi és modern tápokkal már igen jó kondíció is elérhető állatainknál, és hosszú távon is eltarthatóak rajtuk, viszont az élő eledelek minőségét mindezidáig nem sikerült mesterségesen produkálni. A lazacvörös szivárványhalak határozottan elfogyasztják a lemezes és granulált eleségeket is, ezek között próbáljunk meg színfokozó, fokozott karotinoid tartalommal rendelkező tápokat választani. Ezek antioxidánsként is hathatnak, illetőleg növényi pigmentanyagként hozzájárulnak a színek fokozódásához is, valamint különböző jótékony szerepeket töltenek be, így például A-vitamin felépítői.

Ha élő eledelekre még sincs lehetőségünk, de nem elégedünk meg a száraz tápok szintjén stagnálni, akkor a fagyasztott eledeleket is választhatjuk. Szúnyoglárvák, tubifex, artémia, daphniák, cyclops, és még ki tudja hányféle mix kapható az üzletekben, melyek váltogatott, változatos etetése különösen előnyös lehet.

Tenyésztés előtt, valamint a vitalitás fokozása érdekében azonban mégiscsak érdemes élő tápokkal is etetni. Ennek egyik lehetősége az üzletekben gyakran megvásárolható élő vörös szúnyoglárva, tubifex. Ha nem kapható, magunk is gyűjthetünk mindenféle vízi makrogerincteleneket planktonhálózás útján-módján, de akár tenyészthetünk is élő eleségeket, mely például késő tavasztól kora őszig egy udvaron elhelyezett vödörben fekete szúnyoglárva-tenyésztést jelenthet (spontán belepetéznek a szúnyogok, és kikelnek a lárvák, időben etessük fel viszont őket, különben ők válnak a csípős szúnyogokká). Ezen kívül vízibolha-tenyészetet is felállíthatunk egy hordóban, vagy lakáson belüli megoldást jelenthet a grindál- és/vagy televényférgek, röpképtelen ecetmuslicák vagy netán kisebb földigiliszták tenyésztése.

Sűrűn váltogatott, változatos étrenden tartva szép, erőteljes színű állatokat kapunk, melyek ívási kedve is fokozódni fog.

Lazacvörös kalászhal- Glossolepis incisus

Csekélységnek tűnik, ám annál alapvetőbb első lépés a halak telepítése és beszerzése. Egy könnyen hozzáférhető fajról van szó, ami a legtöbb kisállatkereskedésben vagy megtalálható, vagy megrendelhető. Fontos, hogy ha kinéztük az adott fajt cikkekből, fotókból, akkor ne tántorodjunk hátra a kereskedésben, ha szürkés-barnás példányokat látunk. Egyrészt a nőstények színezete ez, másrészt a hímek is majd egy éves korukra érik csak el e pompás tündöklő vörös színt, a tenyésztők pedig érthetően nem szívesen tartják maguknál akár év – másfél év hosszig a náluk világra jött ivadékokat. Ettől függetlenül persze életerős, egészséges példányokat válasszunk ki. Akváriumba szoktatásuk hasonlóképp zajlik a legtöbb édesvízi díszhalfajhoz, kivárjuk, míg a szállító zacskó hőmérséklete és az akváriumé kiegyenlítődik, a zacskóba vizet eresztünk a medencéből (ezt megtehetjük külön vödörben is, hogy a medence és a szállítózacskó vize ne keveredjen), majd kihelyezzük a halakat az akváriumba. Eddig látszólag semmi probléma sincs beszerzése és szállítása körül, ám ezek után felhívnám a figyelmet egy sokszor feledés tárgyává váló tényre, amit már a cikkben egyszer hangoztattam: a kalászhalak oxigénigényes állatok! A díszhalak közt is kiemelendő oxigénigényük, erre szállításuknál oda kell figyelni. Több metódus is akad erre, ezek egyike, hogy oxigénnel kérjük elcsomagolni őket, vagy hosszú, nagy szállító tasakba helyezzük őket. A zacskó rázkódása (a közlekedésből eredően, nem egyéb vad módszerekkel) is elősegíti az oxigén oldódását. Mindig figyeljünk arra, hogy 1/3 víz – 2/3 levegő/oxigén arány legyen. Egyébként hatásos az is, hogy sötét helyre helyezzük a szállítóedényt, így kevesebb oxigént fogyasztanak az állatok, vagy zacskónként csak 1-2 halat csomagolunk. Természetesen a lehető leggyorsabb szállítás az egyik legjobb módszer e problémára.

Betegségek kérdését szerencsére rövidre zárhatom: nincs ugyanis tipikus, gyakori megbetegedésük, megfelelő gondozás mellett nem is jellemző (például a gyenge brackvíznek köszönhetően). Persze előfordulhat stresszhatás, telepítés után egy-egy kisebb fertőzés, de pontos diagnózisa után a kereskedelmi gyógyszerekkel könnyen és hatékonyan kezelhetőek!

A cikkben igyekeztem nagy alapossággal eljárni e faj eredményes tartása során fellépő és biztosítandó tényezők ismertetésében, de idei témánk még messze nem merült ki ezzel. Ugyan 1-2 hetet megkésve kerül publikálásra e cikk, a 4., és egyben záró fejezet nyár közepi, július végi nyilvánosságra hozatalával igyekszünk e kését kicsit bepótolni. És hogy akkor miről is lesz szó? Feltételezem, szokásunkhoz híven nem lesz nehéz kitalálni, a tenyésztés témakörét fogjuk kicsit részletesebben górcső alá venni!

Kezdeményező honlap: gabrinus.hu

Támogatóink:

- http://www.akvariummagazin.hu és az AME
- http://www.diszhal.info
- http://www.agriosz-aqua.hu
- http://www.daniodiszkont.hu(DánióDíszhal Diszkont)
- http://www.tuzhal.hu (Tűzhal Nagykereskedés)
- http://www.fisch.hu
- http://www.szotyikaakva.blogspot.com
- http://www.korallosakvarium.hu (Korallosakvárium Kft; Budapest)
- Exotic Aqua Akvarisztikai és Díszállat-szakkereskedés; Mosonmagyaróvár

A fotók a Google képkeresőjéből származnak!

Írta és szerkesztette: *Liziczai Márk*

KATEGÓRIÁK:

2014 díszhala, Az év díszhala

KULCSSZAVAK:

társítási-lehetőségek, 3_fejezet, Glossolepis incisus, élőhely, biotopitás, 2014_Év_díszhala, Lazacvörös_szivárványhal, Liziczai_Márk
Beküldte: mark24
Katalógusba került: 2014-06-09 12:55:00
Legutolsó frissítés: 2019-09-05 17:11:40
Katalógus ID: 6770
Oldal linkje:
https://akvaristalexikon.hu/az-ev-diszhala/ev-diszhala-2014-3-fejezet.html

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva